

Okultní kořeny bolševismu

Zahledíme-li se hlouběji do různých forem zla, které se v lidstvu objevily během XX. století, potom se pohled zaměřený takto dozadu zastaví především u fenoménu bolševismu a u nutnosti poznat jej ne pouze po stránce vnější, politické, ale také po stránce okultní. Neboť v minulém století přinesl především bolševismus, vedle nacismu v Německu, obrovskému množství lidí utrpení a zmar vymykající se téměř běžné představivosti. Proto patří bolševismus bezesporu k nejmocnějším projevům sil zla ve XX. století.

V dalších výkladech však budeme pohlížet na bolševismus nikoli v jeho aspektu zevně historickém, nýbrž jako na impuls zla proniknuvší do našeho světa ze strany metahistorické, jako na duchovní impuls, jenž si vytyčil za svůj cíl působit proti veškerému správnému vývoji lidstva. Sledujeme-li pomocí současné duchovní vědy jeho metahistorické zdroje, přicházíme k VII. křesťanskému století, přesněji k tomu zvláštnímu roku, jehož historické číslo se shoduje s tím, co je v Janově Apokalypse nazváno „číslem zvířete“ (13; 18).

Takový přístup k původu bolševismu je dnes ovšem sotva znám komukoli kromě kruhů anthroposofických. Příčinou je ta skutečnost, že uvedená souvislost bolševismu jako nej závažnějšího fenoménu zla naší doby se VII. křesťanským stoletím nemůže být objevena bez pomoci výsledků duchového bádání Rudolfa Steinera. Tyto výsledky však, jsou-li již jednou získány, mohou být základem dalšího bádání v této oblasti, způsobilého osvětlit zcela nově i takový fenomén XX. století, jako je bolševismus.

Okultní poznání tohoto fenoménu je v současné době zvláště nutné, protože s vnějším pádem bolševického režimu v Rusku nikterak nezmizely z historické scény hlubinné síly jej živící. Zde je třeba připomenout ne pouze Čínu a Severní Koreu, ale také četné země Třetího světa, v nichž existují aktivně působící politické strany spatřující jako dříve v marxismu a bolševismu (leninismu) zcela možné alternativy budoucího vývoje celého lidstva. A toto přesvědčení existuje, bez ohledu na všechny úděsné zkušenosti reálného bolševismu ve XX. století, jak v samém Rusku, tak i v řadě jiných zemí. Kromě toho lze fenomén bolševismu vystopovat i v

jiných aktuálních událostech současnosti, kde on, jak by se zdálo, jako by neexistoval ve vnějším obraze, ale nicméně pokračuje zde ve svém působení skrytě, jaksi pod zemí, jakožto tajná usměrňující síla. Tragédie na Balkáně a v Čečensku jsou jen některé příklady poslední doby.

Na druhé straně, má-li být bolševismus, jakožto nejničivější projev zla ve XX. století, jednou skutečně v lidstvu přemožen, pak se musí - z duchovního hlediska - stát prvním krokem k tomu jeho dokonalé *duchovní* poznání. Neboť začátek jeho přemožení může být učiněn jen v lidské duši usilující o skutečné, pravdivé sebepoznání. Jenom ten, kdo zcela překoná jeho síly ve vlastní duši, nepropadne již nikdy jeho vlivu, ať by se tento vliv projevoval v naší době či v budoucnu v jakýchkoli skrytých či zamaskovaných formách. Ba co více, takový člověk může v jakékoli, dokonce i nejsložitější situaci spolehlivě určit její pravé kořeny, když v nich vystihne jedovaté výplody vždy téhož jediného prafenomenu zla, jak vystoupilo ve XX. století ve formě bolševismu. Neboť zlo není podle své bytostné podstaty součástí přírody obklopující člověka nebo sociálního prostředí s člověkem spojeného, nýbrž je jevem vycházejícím ze samé lidské duše a proniká z ní do všeho ostatního, do světa sociálního i přírodního. Z toho důvodu je možno skutečně vystihnout fenomén zla, projevivšího se v historickém bolševismu, jen pomocí sdělení současné duchovní vědy, která dovoluje odhalit v něm *čtyři* různé vrstvy nebo aspekty, přičemž jen současné pozorování těchto vrstev nám může pomoci přiblížit se k pravému odhalení jeho historických i metahistorických zdrojů.

První z těchto čtyř vrstev je vrstva historická, druhá je ta, kde na zevní historické scéně vystupují okultně-politické zájmy některých tajných společností Západu (anglicky mluvících zemí), zejména před vypuknutím První světové války a během ní. Třetí vrstva je již meta-historická. Ta spojuje fenomén bolševismu s nejzávažnějšími duchovními událostmi VII. křesťanského století. Konečně čtvrtá vrstva odhaluje tajemství, jak působí ve fenoménu bolševismu samém určité démonické bytosti nadsmyslového světa, usilující ze všech sil odporovat správnému vývoji lidstva.

První vrstva: historický vznik bolševismu

Historický vývoj bolševismu v Rusku je bezprostředně spojen s tragédií První světové války, jež se stala zdrojem téměř všech základních neštěstí lidstva ve XX. století. Proto vynaložil Rudolf Steiner tolik úsilí, aby odhalil její pravé příčiny, podává ve svých přednáškách a statích zcela detailní vysvětlení těch událostí, které se staly jejím východiskem. V těchto výkladech se nemůžeme zabývat veškerým obširným materiálem, který v této věci Rudolf Steiner podal. V každém případě vrhají četné historické fakty a konkrétní dokumenty, které uvádí spolu s jejich správným chápáním na základě poznatků duchové vědy, vrhají zcela nové světlo na vše, co se stalo, ukazují často i události všeobecně známé ve zcela jiném pohledu, než jak to bylo a bývá v oficiální historické literatuře až do naší doby.

Na začátku XX. století existovaly dva státy, které si zvláště přály velkou válku v Evropě. Byla to za prvé Francie, která usilovala po své porážce ve válce s Německem 1870-1871 (což mělo za následek vznik německého císařství) o revanš a především toužila připojit ke svému teritoriu Alsasko a Lotrinsko. A za druhé to bylo Rusko, kde existovala silná vojenská strana, vzniknuvší z panslavistického proudu, jehož základem byl dokument tajemného původu, který později vešel ve známost jako pseudotestament Petra Velkého. Členové této strany si vytyčili jako cíl dosáhnout jakýmkoli prostředky toho, aby se založila na jihovýchodě Evropy konfederace východoslovanských a jihoslovanských národů, která by pak byla postavena proti Evropě ostatní. Těmto cílům však překážela existence Rakousko-Uherského mocnářství, které mělo proto padnout, aby slovanské národy Podunajské monarchie i ty, které byly pod jejím vlivem, mohly přijít do všeslovanského svazu pod vedením Ruska.

Třetím evropským státem hrajícím rozhodující úlohu při přípravě světové války byla Anglie, která měla v té době velmi silný vliv na všechny politické vztahy v Evropě a především na budoucí mír či válku na jejím území. V této době mohla právě Anglie odvrátit válku, ale z různých politických příčin to nechtěla učinit. A konečně existovalo v centru Evropy ještě císařské Německo, které bylo ve stálém strachu, že bude sevřeno do kleští a že bude následkem toho nuceno

vést válku současně na dvou frontách, s Východem a se Západem. Taková byla vojensko-politická situace v Evropě v předvečer První světové války.

Již dříve, r. 1895, se dostavil na carský dvůr v Petrohradu podle příkazu německého císaře jeho vyslanec Helmuth von Moltke a předal ruskému imperátoru obraz, pod nímž bylo napsáno: „Národy Evropy, chraňte své posvátné statky.“ Na tomto obraze byly vyobrazeny duše rozličných národů křesťanské Evropy, shromážděny se pod znamením kříže, a to v podobě mohutných děv, v brnění a ozbrojených meči. Tyto děvy se shromáždily pod vedením archanděla Michaela proti čínsko-mongolskému nebezpečí blížícímu se z Východu, nebezpečí znázorněnému v podobě postavy sedící nehybně na oblacích v pozici lotosu, a pod ní - již hořící a pobořená evropská města. Tento obraz naznačoval zcela jiný pohled na společné působení křesťanských národů Evropy, než jaké se uskutečnilo v srpnu 1914.

Jak již bylo uvedeno, v Rusku se z panslavistického hnutí postupně zformovala aktivní strana války, která usilovala vědomě o její rozpoutání v Evropě. Aby dosáhli svého cíle, snažili se účastníci této strany vykonávat stále sílící politický i morální tlak na cara, jenž měl slabou vůli. Avšak v nejbližším okolí Mikuláše II. byla v té době jedna osobnost, která, díky svému vlivu na cara, působila stále rostoucí měrou proti jejich plánům. To byl Rasputin. Zde není místo podávat podrobnější charakteristiku této osobnosti v mnoha ohledech velmi pochybné. Je třeba jen ukázat na dva jeho rysy: bezpodmínečnou oddanost carovi a jasnovidné schopnosti, byť i rázu atavistického. Díky těmto schopnostem mohl Rasputin s jistotou zjišťovat, kdo byl v nejbližším carově okolí Mikuláši II. skutečně oddán a kdo nikoli. Tím byly především určovány rady, které dával Rasputin carovi, když mu doporučoval, aby byly ty či ony vysoké státní funkce obsazovány osobnostmi, které se pro takové funkce podle svých schopností často vůbec nehodily. Ale Rasputin se přitom řídil zcela jiným hlediskem, totiž jejich vnitřní věrností carovi. Nemáme-li toto na zřeteli, pak se z vnějšího hlediska zdá, že jmenování do vysokých funkcí, které uskutečňoval car podle rad Rasputinových, bývalo zcela nesmyslné a dokonce škodlivé, jak to také nejčastěji podává většina historiků, kteří píšou jen o jeho negativním vlivu na státní záležitosti. Přesto

měl Rasputin hluboce pravdu v tom ohledu, že v nej bližším okolí Mikuláše

II. bylo skutečně mnoho osob, zvláště těch, které patřily k válečné straně, jež nebyly v podstatě carovi věrné, neboť byly členy francouzské zednářské lóže „Velký Východ“ a proto byly povinny - podle své zednářské přísahy - zastupovat v první řadě zájmy Francie, stavíce je nad zájmy Ruska. Pro tyto lidi byl Rasputin závažnou překážkou. Proto zorganizovali již brzy první pokus o jeho zavraždění. Rasputin zůstal na živu jen zázrakem, a aby se vyléčil z ran, které utrpěl, byl nucen dočasně se vrátit do své rodné vsi na severu Ruska.

V té době vyhlásila Francie všeobecnou mobilizaci a panslavistická strana, využívající této situace a Rasputinovy nepřítomnosti na dvoře, začala žádat od cara všeobecnou mobilizaci také v Rusku. Tragické události na Balkáně poskytly pro to vítaný důvod. A jakmile se toto stalo, vznikla v Evropě právě ta situace, jaké se od začátku nejvíce obávalo Německo jako noční můry: války na dvou frontách. V důsledku toho vyhlásilo mobilizaci i Německo. Od té chvíle se válka stala v Evropě nevyhnutelnou.

Když se Rasputin, pobývající na severu, dověděl o novém rozkazu Mikuláše II. (o všeobecné mobilizaci), napsal mu svůj slavný dopis. V něm se mluvilo o válce s Německem jako o největším neštěstí, které jen mohlo Rusko postihnout, a také v něm byl obsažen podrobný popis Rasputinova jasnovidného zážitku o budoucnosti Ruska, tonoucího v moři krve. Známeli obsah tohoto dopisu, nemáme pochyb, že se jeho autorovi ukázaly v prorockém zření ne pouze hrůzy a utrpení První světové války, ale mnohem horší hrůzy a utrpení bolševické revoluce a rudého teroru, který následoval.

Tak dosáhla válečná strana svého cíle. V důsledku vojenských událostí a politické krize, kterou tyto události v Rusku vyvolaly, byl ruský imperátor nucen zříci se trůnu, čímž uvolnil dráhu k získání moci uvedené straně.

Přesto však, nehledě na počáteční úspěchy, dospěla celá situace na rusko-německých frontách úplně do slepé uličky. Vojenská činnost se na četných místech úplně zastavila. Ruští i němečtí vojáci odhazovali zbraně a otevřeně se bratřili jedni s druhými, neboť ani ti, ani oni neviděli v této bratrovražedné válce žádný smysl. V této době bylo pro Rusko jediným politicky rozumným krokem sjednání bezodkladného separátního míru s Německem. To odpovídalo jeho skutečným, lze říci životním zájmům. To se však nestalo. Příčinou bylo to, že - jak bylo řečeno - převážná většina účastníků válečné strany přišedší k moci (tak zvané „Prozatímní vlády“)

byla členy uvedené lóže „Velký Východ“, kteří se při přijímání do této lóže byli zapřísáhlí stavět nade vše zájmy Francie. Ve Francii se ze všeho nejvíce obávali právě separátního míru mezi Ruskem a Německem, neboť v tom případě mohlo Německo vrhnout svou východní armádu na západní frontu, následkem čehož mohla být ohrožena sama Paříž. A to se nemělo stát v žádném případě. V důsledku toho se pokračovalo ve zcela nesmyslné válce s Německem, bez ohledu na všechny zřejmé zájmy Ruska, „do vítězného konce“. Tímto nová ruská vláda, snažíc se jakýmkoli prostředky pokračovat ve válce, fakticky zradila Rusko.

Avšak toto umělé pokračování ve válce jakýmkoli prostředky vedlo již brzy ke zcela zvláštní vnitropolitické situaci v samém Rusku. Neboť ke všeobecnému úsilí ruského lidu o mír se stále více připojovaly naděje rolnictva, které tehdy tvořilo většinu obyvatelstva země, že se provede hned po ukončení války všeobecná pozemková reforma. (Již před válkou se taková reforma posuzovala v Dumě na návrh jedné z centristických stran.)

V této atmosféře všeobecných očekávání a nadějí mohla mít slova „mír“ a „půda“ na nejširší vrstvy obyvatelstva působení vskutku magicky přitažlivé. Právě této situace neopomněli ihned využít bolševici, postavivše již od samého začátku do centra své propagandy ona dvě magická slova. Avšak v jejich ústech to byla pouze levná propagandistická hesla. Neboť, hovoříce o míru, mínili bolševici ještě krvavější občanskou válku a celý rudý teror po ní následující, a hovoříce o „půdě“, měli na mysli „kasárenský komunismus“, který vyvolal na jihu Ruska nebývalý hlad a následné zničení ruského rolnictva, jehož lepší část byla prostě fysicky vyhlazena a všichni ostatní, kteří zůstali na živu, byli násilně zahrnání do kolchozů a sovchozů. Takové byly reálné následky „půdy a míru“, což bolševici slibovali ruskému lidu.

Možno říci: Způsobem opravdu ďábelsky geniálním dokázali bolševici využít nej těžší politické krize, vyvolané v Rusku světovou válkou. Neboť bez ní by Lenin a jeho přívrženci nikdy nemohli uchvá-

tit moc. Proto měl hluboce pravdu Rudolf Steiner, když nazval bolševiky výplodem největší evropské tragedie - První světové války.

Druhá vrstva: zájmy tajných společností Západu a První světová válka

Rudolf Steiner poukazoval nejednou na zvláštní okultněpolitické zájmy některých tajných společností anglicko jazyčného Západu, a to v přednáškách pronášených během První světové války. Směr jejich zájmů je potvrzen mapou Evropy publikovanou v Anglii v 80. letech XIX. století, mapou, na niž se nejednou odvolával Rudolf Steiner. Anthroposofové tuto mapu později objevili. Evropa byla na ní zobrazena přibližně taková, jakou se skutečně stala následkem První světové války. A přes území Ruska bylo na této mapě napsáno jen jedno slovo: „pustina“, místo pro budoucí sociální experimenty.

Dnes je již publikován dostatečný počet bádání dokazujících dokumentárně, že bolševická revoluce byla uskutečněna za peníze západních finančních kruhů, zejména USA a Anglie, bez kteréžto peněžní pomoci by bylo provedení socialistického experimentu v Rusku stěžejí bývalo možné.

Každý, kdo prožil své mládí v Sovětském svazu, se musil, když studoval v nějakém ústavu, seznámit s učebnicí Dějin VKS(b) (Komunistické strany SSSR). Z ní se mohl ke svému údivu dovědět, jak „šlechtní a čestní“ bolševici v čele s Leninem vrátili již brzy po svém příchodu k moci kapitalistům jim pomáhajícím podstatnou část peněz, které od nich byli obdrželi na uskutečnění revoluce. Toto a mnoho jiného poukazuje na to, že některé okultní společnosti Západu byly očividně zainteresovány na úspěšném provedení tak zvaného „socialistického experimentu“ na Východě Evropy a především v Rusku, experimentu, který stál podle posledních údajů ruský národ a ostatní národy SSSR více než sto milionů lidských životů.

Rudolf Steiner poukazoval ve svých přednáškách, zvláště v přednáškách konaných během světové války, nejednou na to, v čem zejména spočívaly plány těchto západních společností ve vztahu k Rusku. Podle jeho slov bylo jejich cílem (a tak tomu je až po dnešní den) zabránit všemi dostupnými prostředky jakémukoli vývoji, který by směřoval k uskutečnění šesté, slovanské kulturní epochy, aby do lidstva nemohl nikdy vstoupit

princip maňasů. Tím by byla navždy zakonservována duše vědomá v nejmaterialističtější formě, jak ji ve světě důsledně prosazují západní společnosti. A spolu s tím by byla navždy upevněna jejich okultně politická moc nad lidstvem, o niž tyto společnosti usilovaly od samého začátku své existence a která se v naší době nazývá „nové uspořádání světa“.

Metoda, jakou dosahují uvedené západní lóže tohoto svého základního cíle, spočívá v tom, že šíří v lidstvu všude ne pouze materialismus, ale *supermaterialismus*, tj. materialismus již nikoli jako novou ideologii, ale jako jeho totální pronikání do veškerého lidského života, včetně náboženství a okultismu.

„Oni chtějí zesupermaterialisovat sám materialismus, vytvořit ve světě více materialismu, než kolik ho vzniklo v důsledku přirozeného vývoje lidstva v páté poatlantické kulturní epoše. “Co to znamená v praxi, prožívá dnes ne pouze Rusko, ale i celá Evropa ve formě všeobecného nástupu amerikanismu znevažujícího všechny duchovní hodnoty.

Kdyby se však těmto západním společnostem skutečně podařilo dosáhnout svých cílů, pak by dostal celý zemský vývoj zcela jiný směr než ten, který mu byl od začátku narýsován dobrými duchovními silami.

Tyto temné úmysly západních společností je nutno odlišovat od skutečných duchovných a kulturních úkolů anglojazyčných národů, úkolů, které mají v lidstvu splnit, jsouce v současné době hlavními představiteli duše vědomé či uvědomující. Naopak, tyto národy mají možná v uvedených tajných společnostech nej nebezpečnějšího nepřítele proti skutečné realizaci svých pravých úkolů. Z toho důvodu je povědomost o těchto tajných společnostech a chápání jejich okult- něpolitických plánů z hlediska duchové vědy zvláště důležité pro anthroposofy žijící v těchto zemích.

Třetí vrstva: okultní proudy světových dějin - připravovatelé bolševismu

Abychom se přiblížili k chápání okultních základů bolševismu, je nutno se obrátit k VII. křesťanskému století, k době okolo roku 666.

Jak známo, toto číslo odpovídá číslu zvířete z propasti v Apokalypse čili číslu Slunečního démona - hlavního odpůrce Kristova v našem kosmu. Proto připadá na toto datum první vniknutí jeho sil do historického vývoje lidstva, vniknutí směřující proti celé zemské evoluci. Jako následek tohoto

démonického vlivu vzniká v Přední Asii nedaleko od dnešního Bagdadu tak zvaná Akademie Gondišapur. Poté co císař Justinián zavřel v VI. století na území Byzantského císařství všechny řecké filosofické školy a většina řeckých filosofů a učenců byla nucena hledat útočiště v Asii, shromáždil jejich moudrost v VII. století v uvedené Akademii jistý černý zasvěcenec, jenž byl v tu dobu lidským nástrojem samého Slunečního démona.

S pomocí této kolosální předkřesťanské moudrosti, soustředěné v Akademii Gondišapuru, zamýšlel Sluneční démon svést lidstvo tím, že by do jeho rozvoje vnesl předčasně síly duše vědomé¹, k jejichž přijetí nebylo tehdejší lidstvo vůbec připraveno. Jinými slovy, ten duševní život, který měl na Zemi postupně vznikat díky *vlastnímu úsilí* člověka až uprostřed současné, páté kulturní epochy neboli epochy duše vědomé či uvědomující (tj. asi uprostřed III. tisíciletí), ten měl - podle záměru Slunečního démona - zaplavit lidstvo náhle, podobou vyššímu zjevení, již v VII. století, působě v duších k tomu nepřipravených jako satanský impuls strašné ničivé síly. Kdyby se to uskutečnilo v plné míře, vstoupilo by celé lidstvo nevyhnutelně na cestu naprosté demonizace.

Všeobecnou situaci, v níž tehdy bylo evropské lidstvo, lze charakterizovat takto: Nejširší vrstvy evropského obyvatelstva byly tehdy ještě na stupni rozvoje duše pociťující. Bylo to v podstatě vesnické, rolnické obyvatelstvo neumějící číst ani psát, avšak ve své většině již přijavší křesťanství. Plni žhavé víry v základní křesťanské pravdy byli tito v základu zcela prostí lidé vedeni křesťanskou církví velmi autoritativním způsobem, což však bylo v té době oprávněné, máme-li na zřeteli tehdejší vývojový stupeň lidstva. Jen velmi nepočetná vrstva vzdělaných lidí, k nimž tehdy náleželi ani tak ne šlechtici, jako spíše duchovenstvo, a zejména členové některých řeholních řádů, se skládala z nositelů sil duše rozumové. Tito lidé se zpravidla sesku-

---

¹ V terminologii Jana Dostala „duše uvědomující“. - Pozn. překl.

pováli kolem klášterů, které byly hlavními ohnisky učenosti té doby, a komunikovali spolu latinsky. Tento impuls potom kulminoval v rozkvětu scholastiky XIII. století.

Do popsané struktury evropského vědomí té doby chtěl Sluneční démon - čili Sorat podle svého okultního pojmenování - vylít své zjevení duše vědomé či uvědomující, v důsledku čehož se měl v lidstvu přerušit všechn další vývoj impulsu individuálního „já“. Tento Soratův záměr se však v té době plně neuskutečnil. Z vnitřní stránky byl tento záměr zastaven těmi silami působícími v zemské evoluci, které vycházely z mystéria Golgoty, a z vnější stránky tím, že se na historické scéně objevil islám, který se rozšířil po celé přední Asii rychlostí uraganu smetajícího na své cestě vše. Tím byl gondišapurské- mu impulsu ulomen hrot.

Přesto však síly Gondišapuru nadále působily v křesťanském světě, i v této velmi oslabené formě. Tak byl pod bezprostředním vlivem těchto sil r. 869 na Osmém „ekumenickém“ koncilu pro celou západní Církev oficiálně odstraněn z trichotomie lidské bytosti, jakožto skládající se z ducha, duše a těla, princip ducha. (Východní - pravoslavná - církev neuznala později autoritu tohoto Osmého koncilu. Až podnes pokládá za kanonické jen sedm prvních.) Od té doby se podle dichotomie vyhlášené koncilem uznávalo, že člověk má jen tělo a duši - a tato duše že má některé duchovní vlastnosti. Tím dostal vývoj západní civilizace to materialistické zaměření, kterým se řídí podnes.

Vrcholem tohoto vývoje byl v Evropě v XIX. století vznik Darwinovy nauky o původu člověka ze zvířat a Marxova učení o primárnosti společenského bytí nad individuálním vědomím, což bylo venkoncem jen konkrétní aplikací darwinismu na oblast sociálních vztahů lidí. Tak posloužilo odstranění ducha v IX. století po uplynutí deseti století jako základ pro marxistické odstranění také lidské duše. Nyní existoval dále člověk ve vědomí většiny lidí vědecky vzdělaných jako tělesná forma zbavená ducha i duše, tedy jako fyzický mechanismus, jen neobyčejně složitý.

O tom, že přírodní věda nemusí být podle své původní povahy vůbec *materialistickou*, svědčí goetheanismus, který vznikl na základě její metodologie, a především současná duchovní věda neboli anthro-
posofie. Avšak právě *materialistické* zaměření ve vědě dospělo v XIX. století k marxismu a ve XX. století k jeho praktickému uskutečňování v

bolševismu. Tím způsobem lze dokonce čistě historicky odhalit přímou linii vedoucí od Akademie Gondišapur v VII. století ke vzniku bolševismu ve století XX.

Co bylo řečeno, lze dále potvrdit ze všeobecné duchovně-historické situace v Rusku na konci XIX. a na začátku XX. století. V této době se jeho obyvatelstvo skládalo skoro z 80 % z rolníků, z nichž kolem 75 % neumělo psát a často ani číst, tj. bylo zcela nedotčeno základními plody západní civilisace. Všeobecný stav vědomí tohoto vesnického obyvatelstva se velmi podobal tomu, který existoval v Evropě ve století VII. Stejně jako tam uchovávala si většina ruských venkovanů hlubokou křesťanskou víru a byla ve svém náboženském životě vedena pravoslavnou církví a její hierarchií. To vše odpovídalo přesně základnímu charakteru duše pociťující či pociťové, jejíž síly převládaly v nejširších vrstvách ruského obyvatelstva ještě na začátku XX. století. Kromě toho existovala v Rusku ještě poměrně nepočtená vrstva lidí tak zvaně vzdělaných, kteří byli v podstatě nositeli sil duše rozumové, a proto zvláště milovali Paříž a Francii - tuto velikou metropoli duše rozumové.¹ (Proto směřovala, poté co přišli k moci bolševici, téměř veškerá ruská inteligence jakožto emigranti právě sem.) Konečně existovala v Rusku ještě rodící se vrstva nositelů duše vědomé (či „uvědomující“), jejich vzdělání se opíralo hlavně o německou idealistickou filosofii XIX. století.

Za této situace se bolševici pokusili vnést do nejširších vrstev ruského obyvatelstva násilnou cestou síly duše vědomé (či „uvědomující“), síly démonisované do krajnosti Soratem. Proto sloužila všechna opatření bolševiků, opatření jako kolektivisace, industrialisace a zejména tak zvaná „kulturní revoluce“, ve skutečnosti jen jednomu cíli: aby bylo co největší množství lidských duší proniknuto silami Sorata.

V důsledku toho byl démonický impuls spojený s apokalyptickým číslem zvířete, jehož vstípení do evropského lidstva v VII. století se do značné míry nezdařilo, tento démonický impuls byl v Rusku počínaje rokem 1917 uskutečněn způsobem mnohem úspěšnějším.

---

¹ V ruském textu je zde *dusá rassúdočnaja*. To překládám jako *duše rozumová*. Byly by možné i výrazy *duše usuzující*, *duše rozvažující*. Je míněna ta složka lidské bytosti, kterou Rudolf Steiner často nazývá *Verstandes- und Gemutsseele*. Tento výraz překládala Věra Zoubková jako *duše rozumu a srdce*. To pokládám ze velmi výstižný překlad výrazu jinak těžko přeložitelného. Jan Dostal zde navrhuje výraz *duše rozumová* nebo i *duše hlubšího cítění*. - Pozn. překl.

Čtvrtá vrstva: pád duchů temnoty

Rudolf Steiner charakterisuje ve svých knihách a v četných přednáškách na základě duchovědeckého bádání vyšší hierarchie působící v nadmyslových světech, nazývaje je jmény převzatými z křesťanské tradice. Jen když máme na zřeteli všechnu moc a vznešenost bytostí stojících nad člověkem, můžeme pochopit, jak lehce může člověk, jenž k tomu není připraven, pokládat anděla, objevivšího se mu v imaginaci, za zjevení samého Boha. A přece jsou andělé jen hierarchií stojící k člověku nejbliže. Nad nimi stojí vyšší bytosti - archandělé neboli vedoucí jednotlivých pozemských národů; a ještě výše jsou archeové, kteří se střídají ve vedení celých historických epoch, jež prožívá veškeré lidstvo. Tyto tři kategorie hierarchických duchů jsou ve svém celku třetí hierarchií, nad nimiž stojí výše duchové hierarchie druhé a ještě výše duchové hierarchie první, kteří jsou bezprostředně pod samou Boží Trojicí vládnoucí světu.

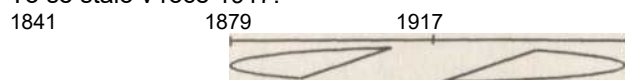
Rudolf Steiner popisuje ve svých přednáškách také vývoj jednotlivých hierarchických duchů. V těchto přednáškách sděluje, jak ten duch, který se nazývá podle křesťanské tradice Michael, postoupil v poslední třetině XIX. století ze stupně archanděla na vyšší stupeň, na stupeň archea čili ducha času, aby vedl během následujících třech- čtyř století celé lidstvo. Rudolf Steiner označuje rok 1841 jako rok, kdy Michael vstoupil na dráhu svého vzestupu na stupeň archea. Od toho okamžiku začal také bojovat s ahrimanskými duchy temnoty, působícími v nadmyslové oblasti nejbližší k Zemi, to jest tam, kde se Michael musil chopit svého úkolu jakožto nový duch času. Tato bitva s duchy temnoty trvala pak až do r. 1879 a skončila plným vítězstvím Michaelovým. Nyní, osvobodiv tuto duchovní sféru od ahrimanských démonů, mohl začít vést duchově lidstvo. Začala současná Michaelova epocha.

Avšak popsané Michaelovo vítězství nad drakem mělo ještě jeden mimořádně závažný následek pro všechny další pozemský vývoj: Místem, kam Michael svrhl r. 1879 ahrimanské duchy z nadsmyslové vrstvy Zemi nejbližší, byla říše lidí. Od této doby se stávaly stále častěji místem přebývání démonů lidské duše jimi posedlé.

V Apokalypse se na tuto událost poukazuje těmito slovy: „I svedena byla válka na nebi: Michael a jeho andělé bojovali proti drakovi a drak i jeho andělé bojovali *proti nim*, ale neodolali a v nebi se již pro ně nenašlo místa. I svržen byl velký drak, dávná saň, nazývaná ďáblem a satanem, drak mámicí celý svět, svržen byl na Zemi, a andělé jeho s ním svrženi jsou ... A tak se radujte, nebesa a ti, kteří tam přebývají! Běda těm, kteří žijí na Zemi i na moři, protože k vám sešel dolů ďábel velmi vzteklý, věda, že mu zbývá málo času!" (12; 7-9 a 12).

(Jak tento obraz Apokalypsy, tak i obrazy druhé se ovšem nevztahují pouze k tomu, co bylo uvedeno, ale také k druhým duchovním událostem minulosti i budoucnosti.)

Podle duchovědeckých bádání Rudolfa Steinera měla popsaná bitva Michaela s drakem svou zvláštní časovou posloupnost: Začala r. 1841 a skončila Michaelovým vítězstvím r. 1879, a potom, když proběhl týž časový interval (38 let), se v jistém smyslu „vrátila ke svému východisku". To se stalo v roce 1917.

To však znamená, že poté co Michael svrhl na Zemi ahrimanské duchy temnoty, dosáhli tito duchové na Zemi *k roku 1917* největší moci, což došlo výrazu v bolševické revoluci.

V tomtéž období - od 1841 do 1917 - vznikly v Evropě a rozšířily se nejprve marxismus a potom jeho praktické ztělesnění - bolševismus. R. 1848 uveřejnil Marx svůj hlavní programový dokument „Komunistický manifest", který začínal význačnými slovy: „Evropou obchází strašidlo Toto démonické „strašidlo" přišlo skutečně k moci v Rusku r. 1917.

Vším, co bylo řečeno, jsme poukázali na čtyři základní vrstvy, s nimiž byla svázána historicky i metahistoricky hlavní tragédie Ruska ne pouze ve století XX., ale v podstatě v celých jeho tisíciletých dějinách. Popsané čtyři vrstvy odhalují před námi ve svém celku celý rozměr tragédie, která se odehrála, a dovolují přiblížit se ke skutečnému chápání strašného fenoménu „bolševismu".

Bolševický převrat v Rusku byl od samého začátku spojen se jménem Lenina - zakladatele bolševismu jako okultně-politického proudu. Narodil se 1870 ve městě Simbirsku¹², který je na dolním toku Volhy, tj. právě v té oblasti, kam se na začátku křesťanské éry přestěhovaly v éterické úrovni ty démonické bytosti, které Rudolf Steiner charakterizuje v přednášce „Imaginace Evropy“ jako zcela degradované fauny a satyry dávného Řecka. Na celém tomto území Uralu a okolí Uralu porodily tyto astrální bytosti, vstupující do jakéhosi nadmyslového manželství s jinými astrálními bytostmi, nositeli západní intelektuálnosti, děsivé hybridy, bytosti vyznačující se skvělým, ale naprosto luciferickým intelektem a mocnou vůlí ahrimanskou. Právě takovými démonickými bytostmi byly posedlé takové osobnosti jako Lenin a jeho spolubojovníci.

Když Lenin dosáhl věku 17 let, odehrála se událost v jeho životě rozhodující. Starší bratr Leninův, který byl členem teroristické organizace, připravivší a uskutečnivší vraždu Alexandra II., byl dopaden, odsouzen soudem k smrti a oběšen. Tento osud zapůsobil velmi silně na jeho mladšího bratra. Během několika týdnů doslova nebyl sám v sobě, pokud v něm neuzrálo hlavní rozhodnutí jeho života: Od té doby věděl s jistotou, že bude revolucionářem.

Se svou podvratnou činností začal již jako student právnického oddělení university v Kázáni. Po jeho prvních studentských vystoupeních ho vyloučili z university a poslali téměř na rok do vyhnanství. R. 1888 se z tohoto vyhnanství vrátil již jako profesionální revolucionář posedlý jen jednou myšlenkou: svrhnout carismus a tím se pomstít za smrt svého bratra. Tento princip: odpovídat potoky krve za každou kapku krve pak důsledně uskutečňoval během celé své politické dráhy. Úplně se pomstít za bratra se mu podařilo až r. 1918,

¹² Za sovětské éry přejmenován na Uljanovsk. - Pozn. překl. když byl v Jekatěrinburgu na jeho rozkaz beštiálně zavražděn car i jeho celá rodina.

Pavěda založená Leninem, nazvaná později „leninismem“, měla jako svůj hlavní cíl vytvořit v osobě bolševika uměle „nového člověka“ - zakladatele dosud nebyvalé lidské rasy. Pokusíme-li se představit si adekvátní obraz toho, čím se měl stát tento „nový člověk“, musíme mít na

zřeteli slova Rudolfa Steinera o tom, že v bolševismu máme co činit se zvláštním zasvěcením strašné démonické síly, zasvěcením pocházejícím ze samé propasti, tj. ze sféry působení apokalyptického zvířete. V přednáškovém cyklu o Janově Zjevení, konaném r. 1924 pro kněze Obce křesťanů, poukázal Rudolf Steiner přímo na to, že skrze bolševiky působil sám Sluneční démon - Sorat. V tomto sdělení máme ještě jedno potvrzení spojitosti, kterou jsme konstatovali, spojitosti mezi bolševiky, kteří uchopili moc v Rusku, a impulsem Akademie Gondišapur.

Zde se však musíme otázat: Jakého rázu bylo zasvěcení bolševiků a v čem spočívalo? Neboť, jak známo, oni byli všichni bez výjimky přesvědčenými materialisty a ateisty a v důsledku toho nemohlo být jejich zasvěcení založeno na *vědomém* spojení s tím démonickým světem, odkud toto zasvěcení pocházelo. Ale nicméně bylo jejich zasvěcení takové, že se jeho stoupenci postupně zbavovali lidského já a stávali se poslušnými nástroji démonických bytostí - „draka a jeho andělů“ -, jimž sloužili.

Jak se takové zasvěcení prakticky uskutečňovalo a v jakých konkrétních formách se projevovalo, mohli zvláště dobře pozorovat ti, kteří - podobně jako autor těchto řádků -, jsou již anthroposofy, prožili své mládí v Rusku ještě za bolševického režimu.

„Komunistická strana Sovětského svazu“ byla od samého začátku organisována podle zcela určitého principu, který určoval a přísně reguloval jakýkoli služební postup jejích členů, tj. jejich převedení na stále vyšší postavení v hierarchické struktuře stranické nomenklatury. V tomto principu lze spatřovat založení infernálního, zcela ahri- manského zasvěcení. Mechanismus tohoto procesu spočíval v tomto: Zpočátku postavila nějaká výše stojící stranická skupina před jinou, níže stojící stranickou skupinu určitý úkol, spočívající v realizaci toho či onoho programu. V tomto programu byly formulovány

konkrétní cíle strany v dané etapě „komunistického budování“, které musila uskutečnit „v nej kratším termínu“ stranická skupina stojící níže nebo celá řada skupin. V programu byly stanoveny i základní směry, podle nichž bylo možno vytyčeného cíle dosáhnout. Naproti tomu konkrétní cesty a jednotlivé praktické kroky, které měly vést k dosažení toho cíle, v programu určeny nebyly, jsou ponechány vlastnímu uvážení samých členů skupiny. Aby je našli, potřebovali ti nižší členové určitou inspiraci. A jelikož byly všechny dle a úkoly vytyčené jim stranou vždy rázu ahrimanského, mohla být taková inspirace, která jim jedině dovolovala dosáhnout cíle, inspirací jen čistě ahrimanskou. Tím způsobem bolševici, ve svém horním vědomí o Ahrimanovi nic nevědouce a nemající v tom směru žádné podezření, obraceli se na něho neustále o pomoc a radu a také je dostávali, měnící se tím v jeho nejdůslednější a nejvěrnější služebníky. Neboť, podle slov Rudolfa Steinera: „Tyto stranické programy odpovídají v duchovním světě bytostem; a následkem toho se stávají ti, kteří se svazují se stranickým programem, stoupenci, služebníky určité bytosti v nadsmyslovém světě.“ Služebníky takové mocné démonické bytosti se stávali i bolševici v procesu svého zasvěcování.

Z tohoto hlediska nabývají zvláštního význam všechny „rituální“ schůze bolševiků a především stranická shromáždění a sjezdy na všech úrovních. Rudolf Steiner se jednou vyjádřil o všech takových shromážděních materialistů velmi radikálním způsobem: „Proč se např. konají tato shromáždění materialistů? Konají se, aby se zaklínal, vyvolával čert [Ahriman]! A tak tomu je v doslovném smyslu; jen to lidé nevědí.“ Uvedená slova byla vyslovena čtyři a půl roku předtím, než bolševici uchopili v Rusku moc.

Leč podívejme se znovu na podstatu jejich zasvěcení. Jak již bylo řečeno, musila místní stranická skupina, obdrževši „shora“ určitý úkol, najít nyní sama nejrychlejší a nejúčinnější cestu k jeho praktickému uskutečnění. Pro úspěšné splnění úkolu musili přitom všichni zúčastnění vyvinout v sobě dvě vnitřní vlastnosti, bez nichž nebylo možno dosáhnout ahrimanské inspirace. Jedna z těchto vlastností spočívala ve vypěstování svědomí bez jakéhokoli citu, pouhopouhé a abstraktní *intelektuálnosti*. Právě tato vlastnost se pěstovala důsledně a všestranně ve všech bolševických školicích zařízeních, ve stranických školách, v četných kursech marxismu-leninismu atp. Druhou vlastností bylo pestování

zločinné a ve své podstatě zcela animální *vůle*, nezastavující se pro dosažení svých cílů před ničím. To byly dva hlavní sloupy, o něž se opíralo bolševické zasvěcení. Co to znamenalo v praxi, to se mezitím plně odhalilo v tak zvané stalinské epoše.

Jsouce protiobrazem pravého zasvěcení, byly obě tyto vlastnosti ve svém celku způsobilé zničit v duši rychle a efektivně vše, co bylo spojeno s takovými city jako láska, soucit, svědomí, obětavost, co jediné činí z člověka lidskou osobnost v plném smyslu. To vše se při bolševickém zasvěcení důsledně nahrazovalo mechanickým vzájemným působením chladné, abstraktní intelektuálnosti a beštiální *vůle*, schopné jakékoli krutosti i zločinu, aby se dosáhlo cílů vytyčených, nejčastěji anonymním způsobem, výše postavenou stranickou instancí. Taková je podstata současného zasvěcení zvířete, v důsledku čehož duch absolutního zla, duch Sorata, zabíjeje lidskou duši a zaujímá její místo, měnil člověka ve svůj poslušný nástroj. Když uvedená skupina splnila úkol před ní vytyčený, následovala ihned stranická prověrka, která měla určit, kdo z účastníků realizace programu se projevil jako „nejuvědomělejší“ a nejaktivnější a kdo se přičinil více než druzí o konečný úspěch. Takový stranický pracovník dokazoval svým jednáním, že základní pohnutkou jeho myšlenek i skutků bylo přispět všemi silami a všemi prostředky, které měl k dispozici, k realizaci stranického „úkolů“. Z okultního hlediska tím demonstroval největší způsobilost k přijímání ahrimanských inspirací a proto mohl být povýšen ve své funkci, tj. být ustanoven na vyšší stupeň stranické nomenklatury. Poté se zde celý proces znovu opakoval, ale již na vyšší úrovni. Opět přicházel „shora“, ale nyní již vlivnější stranické skupině, nový „úkol“, jehož plnění vyžadovalo od účastníků ještě radikálnější jednání a ještě rafinovanější intelekt. Potom se popsany proces „okultní selekce“ opakoval vždy znovu a znovu, až do samého „politbyra“. Tak se uvnitř strany plánovitě pěstoval „nový člověk“, člověk „světlych“ komunistických zítřků. Přitom měl působit na popsané cestě jako nej silnější výchovný prostředek bezmezný *strach*, v němž byli všichni účastníci ahrimanského zasvěcení stále udržováni. A tento strach nebyl bezdůvodný. Neboť ten, kdo přicházel v tomto umělém procesu selekce pomocí identifikace s nejradikálnějšími silami zla k hranicím svých možností přijímat ahrimanské inspirace, stával se ihned pro stranu neperspektivním člověkem a proto byl brzy odhalen jako „nepřítel lidu“, zbaven všech svých funkcí, po čemž

zpravidla následovalo fyzické zničení. Proto se vždy znovu a znovu valívaly ve všech etážích stranické hierarchie vlny krvavých čistek. A nekonečné monstrprocesy s „nepřáteli lidu“ sloužily k zastrašení ostatních, a to znamená k podstatnému urychlení procesu ahrimanského zasvěcení.

Popsané spojení rafinovaného intelektu s živočišnou vůlí způsobovalo již za krátký čas úplnou atrofii střední čili srdeční oblasti v lidské bytosti jakožto základního zdroje jejích morálních impulsů. A současně to vedlo k hypertrofickému rozvinutí nej nižších instinktů, ničím již neovládaných, jak ve sféře intelektuální, tak i ve sféře volní. Takové duševní síly jako údiv, soucit, svědomí, s nimiž je v člověku spojeno vznikání a stálá konkretisace jeho individuální morálky a osobní odpovědnosti za to, co se děje ve světě, měly být v „novém člověku“ zcela zničeny. Tím se v něm fakticky ničilo to, co mu vůbec dávalo právo nazývat se člověkem, - jeho individuální já, které mělo jako nositel jeho ducha ovládat všechny duševní síly. Takové duchem proniknuté suverénní ovládání duševních sil v myšlení, citění i chtění ze strany individuálního já nazýval Rudolf Steiner životem v duši vědomé (uvědomující dle J. Dostala) a plné projevení jejích sil v člověku - hlavním úkolem současné, páté poatlantické kulturní epochy. Leč bolševické zasvěcení vedlo naopak k plnému rozrušení duše vědomé, následkem čehož nebylo již lidské já s to existovat v ní způsobem člověka důstojným, noříc se nevyhnutelně do démonického podlidství.

Tento stav je v Matoušově evangeliu charakterisován slovy proroka Daniela o „hanebnosti zpustnutí, stojící na svátém místě“ (24; 15). Zde je již řeč o pronikání démonů do nejsvětější svatyně lidské bytosti, kde mohou oprávněně působit jen síly já. A jsou-li odtud vyháněny, pak se člověk mění v pouhé zvíře rafinovaně myslící, tj. stává se bytostí, která je ve svém podvědomí zcela posedlá Soratovými démony. To je hlavní plod bolševického zasvěcení.

¹³ „Atrofie“ znamená „zakrnění, krajní oslabení“. - Vysvětlivka překl.

¹⁴ „Hypertrofie“ znamená „zbytnění“. - Vysvětlivka překl.

Sergej O. Prokofjev